

FINANSMINISTERIET

Folketingets Skatteudvalg
Christiansborg

Finansministeren

3. juni 2013

Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 278 (Alm. del – §) af 8. februar 2013 stillet efter ønske fra Gitte Lillelund Bech (V)

Spørgsmål

Vil ministeren i forlængelse af sit tilsagn på samrådet den 7. februar 2013 om alm. del – samrådsspørgsmål L (Inddragelse af dynamiske effekter i økonomiske beregninger) tilsende udvalget et notat, der redegør for, hvordan regeringen på politisk niveau og ministerierne på fagligt niveau arbejder med inddragelse af dynamiske effekter/adfærdsændringer i økonomiske beregninger ikke kun i relation til skattereformer men i relation til reformer generelt. I notatet bedes bl.a. redegjort for:

- Hvornår og efter hvilke kriterier/principper regeringen indregner dynamiske effekter i finansieringsgrundlag
- Regeringens forsigtighedsprincip for indregning af dynamiske effekter i finansieringsgrundlag herunder om dette princip er fastlagt ud fra en politisk eller faglig vurdering og efter hvilke kriterier. Herunder bedes oplyst fra hvilket tidspunkt, man efter regeringens forsigtighedsprincip indregner dynamiske effekter (kan det ske, inden en adfærdsændring er indtrådt, eller skal adfærdsændringen være indtrådt for at kunne indregnes. Hvor adfærdsændringen skønnes at indtræde løbende over en årrække, kan adfærdsændringen så først indregnes fra det år, hvor den fulde adfærdsændring sker eller indregnes den løbende?). Og med hvor stor en procentsats kan man indregne dynamiske effekter i finansieringen ud fra forsigtighedsprincippet?
- Er tidspunktet for, hvornår dynamiske effekter indregnes, sammenfaldende med tidspunktet for, hvornår der kan disponeres over beløbet?
- Anvender regeringen faste regler/kriterier for, hvordan man laver en risikoprofil for, hvordan dynamiske effekter indregnes, eller laver man en fra gang-til-gang vurdering – og fastlægges en sådan profil ud fra en politisk og/eller faglig vurdering?
- Anvendes der altid samme risikoprofil i relation til inddragelse af dynamiske effekter i økonomiske beregninger? Hvis regeringen anvender forskellig risikoprofil fra gang til gang vil regeringen så fremover oplyse, hvilken risikoprofil, der konkret er anlagt, og efter hvilke kriterier den konkrete risikoprofil er fastlagt?

Der anmodes om, at notatet oversendes til udvalget i god tid inden kommende reformforhandlinger.

Svar

Indledningsvis skal jeg beklage den sene besvarelse af spørgsmålet.

For så vidt angår de metoder og principper, der anvendes ved vurderinger af virkningerne af økonomisk-politiske tiltag (herunder skattereformer og andre reformer), henvises til notat af 22. november 2012 "Regneprincipper og modelanvendelse i Finansministeriet" (vedlagt).

Yderligere kan det bemærkes, at der i forbindelse med udarbejdelsen af lovbetænkninger til lovforslag, som konkret udmønter reformer altid udarbejdes en vurdering af forslaget konsekvenser. Herunder foretages en vurdering af eventuelle adfærdsvirkninger generelt samt af konsekvenserne heraf for de offentlige finanser og dermed for råderummet.

I forbindelse med forberedelsen af større reformer sammensat af forskellige økonomisk-politiske tiltag udarbejdes sædvanligvis en vurdering af konsekvenserne for de offentlige finanser af de enkelte elementer, herunder også af adfærdsvirkningerne. Der vil som oftest (men ikke nødvendigvis) være tale om, at adfærdseffekterne forbundet med dele af elementerne i en reform vil have positive afledte konsekvenser for de offentlige finanser, mens andre elementer vil have negative afledte konsekvenser for de offentlige finanser. Det kan fx være tilfældet i forbindelse med en skatteomlægning indeholdende lempelser, der isoleret set medfører et større forventet arbejdsudbud, finansieret af stramninger, der isoleret set er forbundet med et fald i arbejdsudbuddet.

For at vurdere effekten af en reform på de centrale finanspolitiske styringsmål (dvs. den strukturelle saldo frem mod 2020 og den finanspolitiske holdbarhed) vil der som hovedregel i beslutningsgrundlag indgå en samlet opgørelse af effekten på de offentlige finanser i de enkelte år foruden en vurdering af den varige virkning. Denne opgørelse foretages både umiddelbart (dvs. den direkte provenukonsekvens af reformen), efter tilbageløb (dvs. inklusiv virkningen på andre skattegrundlag mv.) og efter tilbageløb og adfærd.

Hvis reformen fx samlet set er forbundet med positive adfærdseffekter, der skønnes at være voksende over tid, er det en del af den politiske prioritering – dels konkret i forhold til reformen og overordnet i forhold til den økonomiske politik – at beslutte, hvorledes og hvornår de forventede adfærdsvirkninger disponeres. Det er således en konkret politisk prioritering i forbindelse med den enkelte reform, om og i bekræftende fald i hvilket omfang forventede dynamiske virkninger disponeres i forbindelse med denne reform.

Det understreges, at skøn over virkningerne af diskretionære tiltag i den økonomiske politik og disses gennemslag over tid i sagens natur altid er faglige. Disse faglige vurderinger støttes selvsagt på den bedst mulige tilgængelige viden suppleret med skøn, hvor dette er nødvendigt.

Uafhængigt af om adfærdsvirkninger disponeres i forbindelse med en reform vil disse, hvor det er relevant og praktisk muligt, indgå i konjunkturvurderingerne (i takt med at de forventes at realiseres) og i de mellem- og langfristede fremskrivninger (baseret på tilgængelig empiri, fx vedrørende arbejdsudbud). De skønnede adfærdsvirkninger påvirker således det forudsatte finanspolitiske prioriteringsrum i planerne.

Hvis den strukturelle saldo skulle udvikle sig svagere end forudsat i fremskrivningerne, vil der efterfølgende skulle ske en stramning af den økonomiske politik for at indfri de centrale finanspolitiske mål (dvs. prioriteringerne vil skulle ændres).

Hvis den strukturelle saldo omvendt skulle udvikle sig gunstigere end forudsat, vil det efterfølgende åbne mulighed for en vis modsvarende lempelse af den økonomiske politik.

En politisk beslutning om først at disponere eventuelle positive adfærdsvirkninger i takt med at de realiseres medfører således en forventet forbedring af det finanspolitiske prioriteringsrum i fremtidige år. Skulle den strukturelle saldo efterfølgende vise sig ikke at have udviklet sig som forventet i forbindelse med reformens udarbejdelse – herunder fx fordi adfærdseffekterne ikke har realiseret sig som skønnet – vil prioriteringsrummet være mindre end forudsat. Men dette vil ikke (som følge af den politiske prioritering) medføre et krav om en stramning af den økonomiske politik.

Modsat vil disponering af den forventede fremtidige adfærdsvirkning i forbindelse med reformens udarbejdelse isoleret set stille krav om en stramning af den økonomiske politik på et fremtidigt tidspunkt, såfremt den strukturelle saldo ikke udvikler sig som forventet.

Regeringens forsigtighedsprincip indebærer som tidligere tilkendegivet, at der kan disponeres over fx virkninger af strukturreformer på det tidspunkt, hvor disse beslutes i Folketinget. Den løbende tilrettelæggelse af finanspolitikken sker som nævnt indenfor rammerne af budgetlovens regler.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon